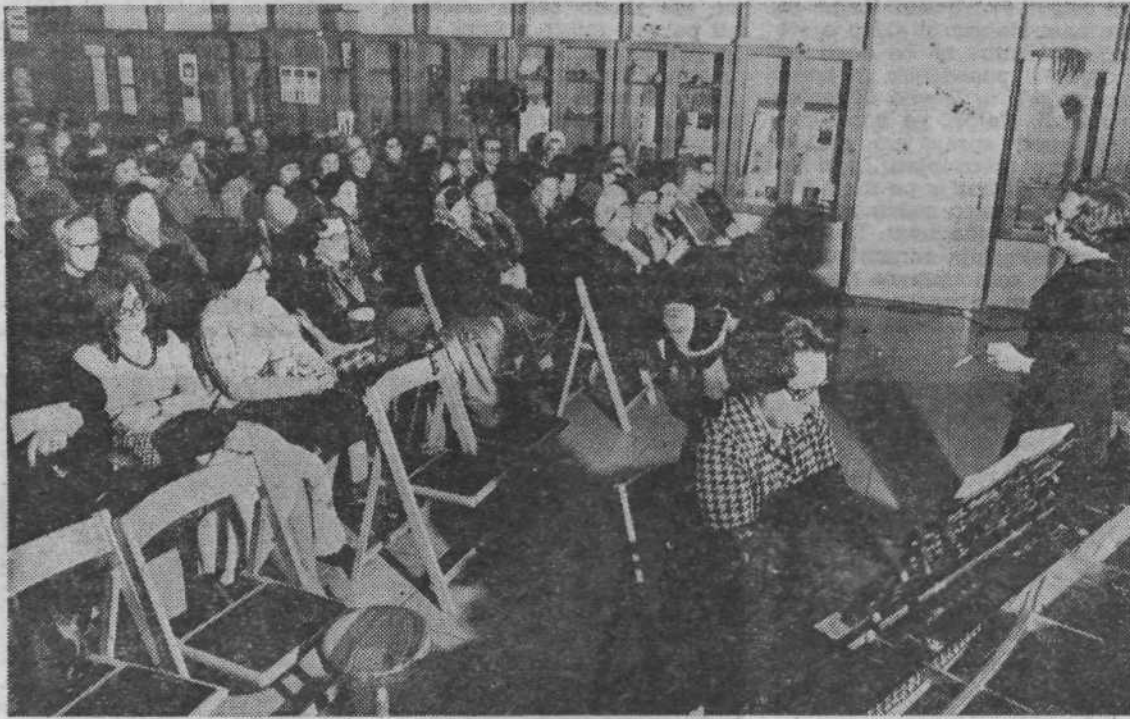

Praznovali smo 8. marec

Množična udeležba na proslavi 8. marca v Gradišču. Nagovor je imela tovarišica Hočvarjeva. V kulturnem programu je sodelovalo 10 dramskih igralk, nekaj pesmi pa je pela Nada Vidmajerjeva.

Med delovnim časom pri ženah in dekletih

Nekako skrita, na zunanje neugledna in skoraj »malo od roka«, pa čeprav sredi Ljubljane, praznuje letos 25. obletnico obstoja ljubljanska tovarna Angora. Obletnica, kot toliko drugih, bi dejali. Pa vendar, malo drugačna. Ljubljanska Angora je namreč ena od tistih proizvodnih organizacij, ki daje s svojimi predilnimi, pletilnimi ... stroji kruh skoraj 500 zaposlenim. In med njimi je skoraj 99 odstotkov žensk. Zato je prav, da se ob osmomarčevskem razpoloženju srečamo z delavkami tega kolektiva.

In tako ob cvetju, nagradi, bodisi v obliki darilnega bona, praktičnega darila, skušajmo odgniti tanci in pokukajmo v njihov običajni vsakdan. Kakšen je navaden delavkin delovni dan za pletilnim strojem, v predilnici, tkalnici, med oblaki prahu.

Ce bi se hoteli pogovoriti z njimi, z vsako izmed skoraj petstotih, bi potrebovali mnogo, mnogo prostora in časa. In vsaka bi pripovedovala o sebi, o svoji družini, o svojem delu in tako bi nemara lahko sestavili mozaik — dolg 25 let.

Zato smo se pogovarjali samo z eno izmed skoraj petstotih, s pletiljo VIDO SMREKARJEVO, ki skupaj s 24 sodelavkami praznuje letos, na sam dan žensk, 25 let dela v tovarni hkrati s 25. rojstnim dnevom tovarne. Je tudi predsednica sindikata in predvsem tenkočutna, izredno odločna ženska.

»Ob takih svečanih trenutkih ne moremo mimo vprašanja, kakšna je bila prehojena pot in predvsem, ali bo mogoče kmalu odpraviti naporno nočno delo žensk?«

Le za hipce pomisli. Rada bi povedala bistveno, brez odvečnih besed, s pravo mero kritike in pohvale.

»Delovni pogoji so bili izred-

no zahtevni, težki. No, postopoma so se izboljšali. Občini Center in Vič sta nam dali nekaj denarja, da smo kupili sodobnejše stroje, dobili smo nekaj bančnih kreditov. Moram reči — bolje je, toda ... Zanesljivo računamo, da bomo sredi poletja, s prvim julijem, odpravili četrto izmeno, še vedno pa bodo ženske delale tudi ponoči.«

»Pravite, četrto izmeno?«

»Da, delamo v treh izmenah od šestih do dveh, od dveh do desetih in od desetih do šestih zjutraj. To so na videz tri izmene, ki delajo 23 dni v mesecu tudi ob sobotah in nedeljah, ena izmena pa je teden dni prosta. No in to je četrta izmena.«

»Radi bi odpravili nočno delo? Pogostje pa slišimo, da ženske rade delajo ponoči zaradi dodatka, večjega zasluga in tudi zato, da mnoge matere tako rešijo svoj problem otroškega varstva.«

»Res, sem in tja je mogoče najti žensko, ki bo rekla: »Delala bom ponoči, da bom več

zaslužila.« Toda velika večina nas je, skoraj vse, bi dejala, ki smo za ukinitve nočnega dela. Tista, ki zdaj »rada« dela ponoči, dela zato, ker mora, ker ima tako nekako za silo urejeno varstvo otroka ali kakšno podobno ugodnost. Prepričana sem, da bomo uspeli še prej ukiniti nočno delo žensk, preden se bo pisalo leto osemdeset.«

»Kako pa se drugače počutite v svojem podjetju?«

»Glede delovnih pogojev bi rada tudi potožila, da ženske pogrešamo, denimo, več primernejših garderob. Toda, žal so prostori taki, da se mnogo ne da izboljšati. Urejamo, kolikor imamo na voljo denarja, in kolikor nam pač dopušča prostor.«

»Ob svojem delu imate kar lep kupček nalog, zadolžitev, obveznosti tudi zunaj podjetja. To pomeni: sestanki popoldne, ponoči v noč. Se vam ne zdi, da vas bo to počasi utrudilo?«

»Da, 25 let službe je že za menoj. Zahtevne službe, lahko rečem. Trpijo noge, dolga leta gibčni, občutljivi prsti, postajajo sčasoma manj spretni ... Nekaterih obveznosti ne bom mogla opravljati v nedogled, toda za sindikat sem se zavzela, rada delam. Uspehi mi dajejo nove moči, težave, na katere naltim pa mi ne vzamejo poguma, kadar vem, da sem na pravi poti. Zadovoljna sem s prehojeno potjo, toda ne povsem, človek nikoli ne more biti zadovoljen le z doseženimi, toda prehojena pot je bila vendar plodna. Za osmi marec, naš praznik, bomo vse ženske dobile 100 dinarjev in si bomo same izpolnile »svojo skrito željo«, ženske pa, ki niso pri najboljšem zdravju, v bolnišnici, bodo dobile 100 dinarjev od sindikata, pa še šopek cvetja z najboljšimi željami povrh.«

R. R.

Občinski odbor ZRVS se je konstituiral

Dne 7. marca 1974 je imel občinski odbor ZRVS Ljubljana-Center svojo 1. redno sejo. Na tej seji se je najprej konstituiral. Občinski odbor bo še nadalje vodil tovariš Arko Tine, podpredsednik bo tovariš Štok Franc, tajnik tovariš Pajnič Niko in blagajnik tovariš Levačič Stevo.

V okviru občinskega odbora ZRVS so bile formirane tudi sledeče komisije: KOMISIJA ZA DRUŽBENOPOLITIČNO DELO IN OBRAMBNO VZGOJO PREBIVALSTVA pod predsedstvom tovariša ing. Petra Mandeljca, KOMISIJA ZA VOJASKO IN IDEJNOPOLITIČNO IZOBRAŽEVANJE ČLANSTVA pod predsedstvom tovariša Josipa Rojca, KOMISIJO ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE pod predsedstvom tovariša dr. Borisa Kobala in KOMISIJO ZA VOJASKE UPOKOJENCE pod predsedstvom tovariša Pavla Klička. Predsedstvo NADZORNEGA ODBORA je prevzel tovariš Jože Janež.

Tako konstituiran občinski odbor ZRVS Ljubljana-Center je na že omenjeni seji sprejel tudi načrt dela za leto 1974. O tem načrtu bomo podrobneje še poročali.

OBČINSKI ODBOR ZRVS
LJUBLJANA-CENTER

Proslava 8. marca v krajevni skupnosti Kolodvor

Počastitev letošnjega praznika Dneva žena je organizirala SZDL v sodelovanju s sekcijo za družbeno aktivnost žensk, organizacijo RK in DPM v krajevni skupnosti Kolodvor. Že pred praznikom so članice RK s tovarišico predsednico LIZIKO PEČENKO obiskale ostarele in onemogle žene, jim čestitale, izročile cvetje in skromna darila.

Pionirji osnovne šole Toneta Čufarja so raznesli vabila svojim materam in delovnim ženam na terenu. Proslava dneva žena je bila 7. 3. 1974 v dvorani KS.

Uvodoma je spregovoril in pozdravil udeleženke predsednik SZDL tov. NINO ZUPAN.

O pomenu mednarodnega ženskega dne in njegovi razredni vsebini je spregovorila tov. CITA BOLE. V kratkih obrisih je nanašala prehojeno pot in njeno aktualnost v vseh časih delavskega razreda, v boju proti izkoriščanju človeka po človeku. Spomnila nas je na velikanski krvni davek v naši revoluciji in častni delež prebivalcev KS Kolodvor med NOB in s tem k imenovanju Ljubljane v »MESTO HEROJA«.

Prikazala je aktualnost ideje »8. marca« pri uresničevanju ustavnih določil, ki naravnost terjajo aktivno udeležbo vseh delovnih ljudi na vseh ravneh našega družbenega življenja. Visok odstotek (43%) proizvajalcev vseh družbeno aktivnih ljudi v Sloveniji predstavljajo ženske. Za dobro odločanje v razporeditvi materialnih dobrin in o smeri nadaljnjega razvoja morajo biti prisotne v ustavnem razmerju naše delovne ženske.

Pozvala je volilke naj ob volitvah delegatov in delegacij imajo pred očmi to dejstvo, ki bo poročilo, da bodo problemi današnje družine od stanovanj, otroškega varstva, vzgojnih institucij za mladino, do varstva bolnih in ostarelih hitreje reševani.

S tem, da je delež žensk v delovnem procesu že pomembna postavka narodnega dohodka, je premagan prvi najtežji korak s osamosvojitvi ženske, saj ekonomska

neodvisnost poleg socialne edina prinaša tudi duhovno in osebno neodvisnost. Govornica je apelirala na udeleženke proslave, da najbo ideja za harmonične odnose v družbi in družini, spoštovanje dela in človekove osebnosti vodilo pri njihovem vsakdanjem delu. Podpreti je treba prizadevanja, da stopi na mesta starejših mlada generacija žensk, ki bo vrgla s svojim hotenjem malomeščansko miselnost od konservativno do liberalistično razdiralnih pogledov in odnosov na žensko, skratka vso navlako, ki jo naplavlja potrošniška miselnost, tuja ideji socialistične osebnosti in nasprotna vsebini 8. marca.

Cicibani iz VVZ Ane Zihlerl so pod vodstvom vzgojiteljice SLAVICE SIMONOVE prispevali k programu 2 točki in sicer zbornu deklamacijo »Mama«, ter pesmico »Zvonček« z ritmično spremljavo.

Šestnajst pionirjev iz osnovne šole Toneta Čufarja, je obogatilo program proslave s skrbno nastudiranimi zbornimi recitacijami, in pevske mi točkami ob spremljavi glasbil. Vse navzoče je presenetil učenec 4. razreda ROK OREL kot avtor pesmi »Moja mamica«. Zelo kvaliteten program pionirjev je vodila učiteljica MIRA JEZOVSEK.

Mešani pevski zbor Ivan Cankar je zapel tako ubrano, da bi zadoštil še tako zahtevni poslušalec. Navdušil nas je s skoraj povsem pozabljenim »žensko himno«, ki je v začetkih mednarodnega delovnega ženskega gibanja vodila ženske množice, k boju za enakopravnost. Z Gregorčičevo »Tone, sonce, tone« in Jenkovo »Večer ob Soči« nas je spomnil na čase, ko so naši predniki utrjevali narodnostno zavest in željo po združitvi južnih Slovanov. Svoj spored so zaljubili z »Jugoslavijo«.

Krajevna skupnost je obdarila vse nastopajoče malčke in pionirje s čokolado, vsaki udeleženki pa je poklonila rdeč nageljev cvet.

Letošnja proslava je zopet približala praznik k temeljnimi političnim idejam »8. marec«.

MARIJA MODEC